

Alþingi
b.t. menntamálanefndar
Austurstræti 8 – 10
101 Reykjavík

Efni:

Umsögn Skólanefndar Snæfellsbæjar um frumvarp til laga um leikskóla

1. Skólanefnd Snæfellsbæjar hefur skoðað frumvarpið og vill gera athugasemdir við nokkra þætti.
Skólanefnd lýsir yfir stuðningi við þá athugasemd sem Samband íslenskra sveitarfélaga hefur þegar gefið út þar sem segir:

Margar framangreindra breytinga eru til þess ætlaðar að stuðla að auknum sveigjanleika, fjölbreytni og samfelli í skólastarfi og auknum tengslum við foreldra. Er það álit sambandsins að í meginatriðum muni frumvarpið, verði það að lögum, mynda vandaðri ramma um leikskólastarf heldur en gildandi lög. Í einstökum greinum frumvarpsins er þó gengið of langt í breytingum eins og nánar er vikið að í athugasemdum við einstakar greinar þess. Verður að gera þá kröfu til nýrrar löggjafar að breytingar sem eru íþyngjandi fyrir það stjórnarsýslustig sem falið er að annast framkvæmd laganna þjóni skýrum tilgangi og gangi ekki lengra en þörf krefur. Af sambandsins hálfu er jafnframt lögð á það áhersla að lögin verði rammalöggjöf og að standa beri vörð um sjálfsákvörðunarrétt sveitarfélaga til að ákveða skipulag skólalalds í hverju sveitarfélagi.

Sérstaklega gerir skólanefnd athugasemdir við þá þætti frumvarpsins sem bera með sér aukin útgjöld fyrir sveitarfélögin.

Skólanefnd telur að lögin verði að vera rammalöggjöf sem verði að hafa í sér sveigjanleika fyrir sveitarfélögin enda eru aðstæður lítilla sveitarfélaga algerlega ósambærilegar við stóru sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu. Ýmsir þættir geta vissulega verið til bóta fyrir stærri og flóknari sveitarfélög, en á sama tíma flækt stjórnarsýslu og verið íþyngjandi fyrir minni einingar víða um land.

Skólanefnd átti fundi með stjórnendum beggja leikskóla sveitarfélagsins og fylgja athugasemdir þeirra með skjali þessu.

2. Athugasemdir skólanefndar við einstakar greinar eða kafla:

6.grein:

Skólanefnd lýsir yfir áhyggjum sínum yfir auknum menntunarkröfum leik- og grunnskólakennara sem tengjast þessu frumvarpi. Skólanefnd telur að þrátt fyrir háleit markmið um menntun í samræmi við störf og ábyrgð komi sú löggjöf ekki til með að ná markmiðum sínum og sennilega verða til skaða þegar allt komi til alls. Þegar farið er að

krefjast meistaraþrófs til að mega nota starfsheitið leikskólakennari er búið að lengja námið verulega, með óhjákvæmilegum kostnaði. Þetta telur skólanefnd að muni fækka þeim sem leggja námið fyrir sig og minnka stórlega framboð viðurkenndra leikskólakennara. Afleiðingar þess verða að leikskólana verður að reka með hærri hlutfalli ófaglærðra leiðbeinenda og þá hefur umrædd löggjöf þveröfug áhrif en til var ætlast. Auk þessara afleiðinga mun það verða til óþæginda að þetta mun hækka hlutfall lausráðinna starfsmanna, með tilheyrandi óvissu fyrir bæði starfsfólk, foreldra og stjórnendur leikskólanna.

Skólanefnd telur með öllu óþarft að setja reglugerð um leiðbeiningar- og stjórnunarhlutverk leikskólakennara gagnvart öðru starfsliði leikskóla, sbr. 2. mgr. 6. gr. frumvarpsins.

Skólanefnd lýsir yfir ánægju sinni með síðustu málsgrein 6. greinar.

8. grein, símenntun:

Skólanefnd tekur undir með Sambandi íslenskra sveitarfélaga um að lítil ástæða sé til að kveða á í lögum um símenntun einstakra starfsstétta enda er samið um slík réttindi í kjarasamningum. Hins vegar telur skólanefnd að ef úr verður þá þurfi að kveða skýrt á um framlag á fjárlögum til símenntunar leik/grunnskólakennara. Hér er um að ræða kostnaðarauka sem er íþyngjandi fyrir sveitarfélögin, enda þótt gagnlegur kunni að verða fyrir leikskólastarfið.

11. grein. Foreldraráð

Hér telur skólanefnd að verið sé að miða eingöngu við stærri og flóknari sveitarfélög og kallar eftir ákvæði sem býður upp á meiri sveigjanleika í framkvæmd. Skólanefnd leggur til möguleika á að stjórn foreldrafélags eða skólanefndar geti tekið að sér hlutverk foreldraráðs, að beiðni leikskólastjóra og sveitastjórna.

Þættir sem eru til einföldunar og aukinnar skilvirkni í stærri sveitarfélögum geta leitt til hins gagnstæða í hinum minni.

12. grein. Skólahúsnæði og aðstaða í leikskólum

Þessi breyting er líkleg til að leiða til aukins kostnaðar fyrir sveitarfélögin en hve mikil kostnaðaraukningin verður ræðst af því hvaða kröfur verða gerðar í reglugerð sem menntamálaráðherra setur. Skólanefnd er mótfallin slíkum breytingum nema skýrt sé kveðið á um að fjármagn til endurbóta komi úr ríkissjóði.

Um VII kafla: Mat og eftirlit með gæðum leikskólastarfs.

Skólanefnd tekur heils hugar undir með Sambandi íslenskra sveitarfélaga en í atugasemd þaðan segir:

Um VII. kafla. Í 17.–20. gr. er kveðið á um mat og eftirlit með gæðum leikskólastarfs og er um nýmæli að ræða. Sambærileg ákvæði eru í frumvarpi til laga um grunnskóla. Sambandið telur alltof miklar kröfur gerðar í frumvarpinu með því að kveða á um skyldu sveitarfélaga til að framkvæma innra og ytra mat. Vinna við slíkt mat er bæði flókin og tímafrek og líkleg til

að útheimta mikinn tíma hjá stjórnendum leikskóla og sérfræðingum sveitarfélaga í leikskólamállum. Líklegt er að minni sveitarfélög neyðist til þess að fá utanaðkomandi aðila til að framkvæma slíkt mat og verða fyrir miklum kostnaði af þeim sökum. Ef ætlunin er að leggja þessar skyldur á sveitarfélögin er brýn nauðsyn á því að menntamálaráðuneytið gefi út leiðbeiningar eða handbók um matsaðferðir til að auðvelda framkvæmd mats. Sambandið er þeirrar skoðunar að matsaðferðir hljóti að vera mismunandi eftir skólastigum enda er starfsemi leikskóla og grunnskóla um margt ólík. Til dæmis er umönnun stór þáttur í starfi leikskóla og er beinlínis gert ráð fyrir því að nám leikskólabarna fari að stórum hluta fram í leik.

Bent skal á að aukið mat á leikskólastarfi mun ekki eitt og sér ná þeim markmiðum sem fram koma í 17. gr. um að auka gæði eða tryggja réttindi leikskólabarna. Niðurstöður mats geta hins vegar verið mikilvægt tæki sem hafa má hliðsjón af við stefnumótun og getur lagt grunninn að ákvörðunum um þróun skólastarfs. Þörf fyrir árlega upplýsingagjöf til ráðuneytisins mætti vera betur rökstudd og mætti kanna hvort unnt sé að draga úr þeirri skyldu.

Skólanefnd Snæfellsbæjar tekur heilshugar undir þetta og gerir þar með þessa athugasemd að sinni.

22. - 23. grein. Sérfræðipjónusta og Sérfræðingar í skólamállum:

Þær breytingar sem hér koma fram eru almennt til bóta og til þess fallnar að bæta þjónustu við þau leikskólabörn sem þurfa á sérfræðipjónustu að halda. Meðal annars er kveðið á um heimild sveitarfélaga til að sameinast um rekstur sérfræðipjónustu.

Skólanefnd telur hins vegar mikilvægt að orðalag 22. gr. verði skýrara og að þar verði tekið tillit til þess að hluti sérfræðipjónustu við leikskólabörn er á forræði annarra aðila en sveitarfélaga, svo sem sjúkráþjálfun, iðjuþjálfun og talkennsla.

Í 23. grein er kveðið á um sérfræðing sem skólanefnd telur að verði að hafa sérfræðipækkingu bæði á leikskóla og grunnskólamállum.

Augljóst er að þessar greinar munu hafa mikinn kostnaðarauka í för með sér fyrir sveitarfélögin og kallar skólanefnd eftir því að gerð verði grein fyrir því hvaðan fjármagnið kemur. Sérfræðipjónusta þessi þarf að mati skólanefndar að verða greidd úr ríkissjóði, verði greinar þessar samþykktar óbreyttar. Aðstæður á höfuðborgarsvæðinu gera það að verkum að þessi sérfræðipjónusta mun verða mun ódýrari þar en í dreifbýlinu þar sem vegalengdir og samgöngur eru erfiðari, sem gerir þjónustuna dýrari þar þrátt fyrir að sveitarfélög sameinist um reksturinn.

Aðrar athugasemdir gerir skólanefnd ekki við frumvarpið. Athugasemdir leikskólastjórnenda eru á næstu síðum.

**F.h. skólanefndar
Örvar Már Marteinsson**

Frumvarp til laga um starfsemi leikskóla.

Leikskólastjórar og aðstoðarleikskólastjórar á Krílakoti og Kríubóli lásu þetta yfir og gerðu eftirfarndi athugasemdir:

1. gr. Gildissvið.
Skólaskylda þarf í raun elsta árganginn í leikskólanum, fyrst leikskólinn á að teljast fyrsta skólastigið – kæmi sér betur fyrir sveitarfélögin. Einn grunntími- eitt grunngjald sem væri gjaldfrjálst fyrir elsta árganginn.
- 4.gr. Sveitafélög.
Góð grein. Sveitarfélög þurfa að móta sér stefnu um leikskólalagd – mjög þarft.
- 8.gr. Símenntun.
Stór auka þarf símenntunarkvótann inn á leikskólunum
11. gr. Foreldraráð.
Skýrt verður að vera að Leikskólaráð á að hafa umsjón með að farið sé eftir gildandi lögum og reglum um leikskóla – ekki leiðunum sem eru valdar.
- 12.gr. Skólahúsnæði og aðstaða í leikskólum.
Skoða þarf hvern skóla fyrir sig og skoða aðstöðu til sérkennslunar og starfsmannahalds. Vantar reglugerðina til nánari útskýringar.
- 21.gr. Skipulag sérfræðipjónustu.
kveðið er á um “ en skulu stuðla að því að hún geti farið fram innan leikskólans”
Ath. fyrir leikskóla líka, þessi aðili verður að hafa skilning á sérfræðipjónustu fyrir leikskóla.
- 23.gr. Sérfræðingar í skólamálum.
Góð grein. – Starfandi verður að vera leikskólafulltrúi, þ.a.s. hafa grunn sem leikskólakennari og þar með þekkingu og reynslu um starfsemi leikskóla.
- 26.gr. Leikskóladvöl.
Snæfellsbær þarf að setja sér reglum um úthlun á plássum er umsóknir berast frá öðrum sveitafélögum.

Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við, leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Leikskólastjórar og aðstoðarleikskólastjórar á Krílakoti og Kríubóli lásu þetta yfir og gerðu eftirfarandi athugasemdir:

9. gr. Að lágmarki skulu 2/3 hlutar stöðugilda hvers leikskóla teljast til leikskólakennara. Gott en bennt er á að lágmarki. Mæti í raun bara vera að stöðugildin við leikskólana ættu að vera mönnum leikskólakennurum. En ef þeir fást ekki þá má ráða ófaglært starfsfólk í ár í senn, taka út (2/3).

20. gr. Góð grein - Sæki enginn leikskólakennari um auglýst leikslólakennarastarf, leikskólastjórarstarf eða aðstoðarleikskólastarf er heimilt að lausráða í starfið, að hámarki til eins árs í senn, einstakling sem er ekki leikskólakennari.

Steinunn Ingibjörnsdóttir, Brynja Mjöll Ólafsdóttir,
Ingigerður Stefánsdóttir og Hermína K. Lárusdóttir